

The background features abstract, overlapping geometric shapes in various shades of green, ranging from light lime to dark forest green. These shapes are primarily located on the left and right sides of the frame, creating a dynamic, layered effect. The central area is a clean white space where the text is placed.

ARHITEKTURNO OBLIKOVANJE

Poznamo

Naravni prostor

Umetni prostor

KOMPOZICIJA V ARHITEKTURI

Označuje sestavljanje, razporeditev manjših delov v večje celote. Pojasnjuje tudi medsebojni odnos med posameznimi deli.

Kompozicijska načela so načini, po katerih se v arhitekturnem oblikovanju posamezni deli učinkovito povezujejo med seboj in na ta način vzpostavljajo likovni red.

► KOMPOZICIJSKA NAČELA

- ravnovesje
- proporci
- kontrast
- ritem
- hierarhija
- harmonija

Za dobro arhitekturo so pomembni trije pogoji: TRDNOST, UPORABNOST IN LEPOTA.

Partenon, 5. stoletje pred našim štetjem

Kompozicijska načela

- ▶ **RAVNOVESJE** - različne arhitekturne elemente je treba med seboj uravnovežiti, da dosežemo občutek usklajenosti.

Asimetrična kompozicija deluje razgibano, dinamično.

Simetrična kompozicija deluje umirjeno, statično.

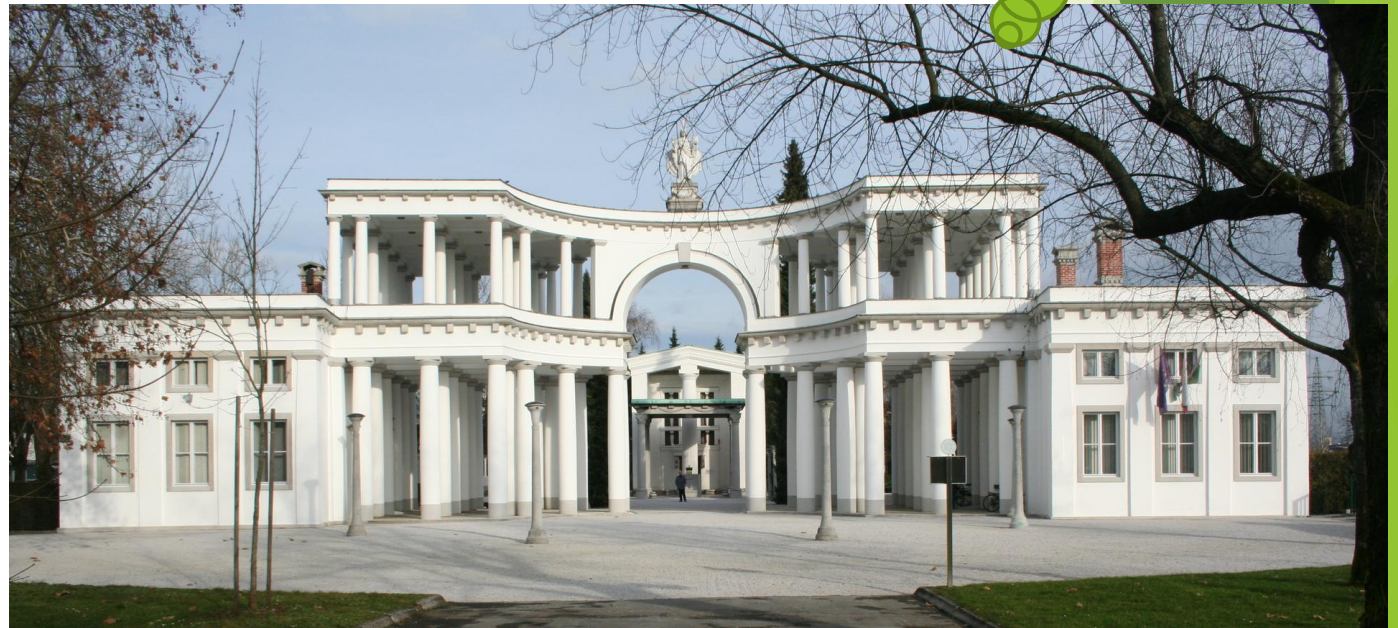
- ▶ **Ritem** je zaporedje nekih oblik, ki se ponavljajo na ploskvi ali v prostoru.
- ▶ **Hierarhija** - nekatere stavbe imajo določen del še posebej poudarjen - dominanten (npr. vhod v stavbo).

Na fotografiji znamenite zgradbe si oglej oble in oglate oblike, ki se ritmično izmenjujejo.

- **Proporci** - z izrazom **proporc** označujemo razmerja med posameznimi deli in neko celoto.

Posamezni elementi arhitekture so v nekem določenem medsebojnem razmerju in v razmerju z njegovo celoto.

Jože Plečnik, Žale, 1940

► **Kontrast** je kompozicijsko načelo, pri katerem izrazito izstopajo neka nasprotja (veliko-majhno, težko-lahkotno, gladko-hrapavo, navpično-vodoravno, svetlo-temno).

► **Harmonija** je odnos med različnimi elementi prostora, ki so skladni s celoto oziroma so z njo v sozvočju.

Kozolec

Kaj je v spodnji kompoziciji kontrastno?

Le Corbusier, Vila Savoye, 1932

STAVBNA LUPINA

Lupino sestavljajo:

- tla,
- stene
- strop.

Vanjo vgradimo tudi okna,
vrata.

*NUK, Narodna in univerzitetna knjižnica v
Ljubljani. Jože Plečnik.*

Stavbna lupina je kombinacija uporabnih arhitekturnih elementov.

Najznačilnejši arhitekturni elementi so:

- ▶ stebri,
- ▶ arkade,
- ▶ loki,
- ▶ oboki,
- ▶ stene,
- ▶ strehe,
- ▶ vrata,
- ▶ okna,
- ▶ stopnice.

Cerkev nad Ronchampom, Le Corbusier, 1950-1954

Maks Fabiani, Krisperjeva hiša v Ljubljani, 1901

Katere arhitekturne elemente prepoznaš na fotografiji?

KONSTRUKCIJA IN STABILNOST

- ▶ Pomembna zahteva pri gradnji stavb je konstrukcijska stabilnost, ki omogoča trdnost in stabilnost stavbe, s tem pa tudi varnost. Konstrukcijo stavbe sestavljajo nosilni in nošeni deli.

Panteon v Rimu, 118-128

PONOVITEV: Opiši
razliko med
masivno in
skeletno gradnjo

Masivna gradnja

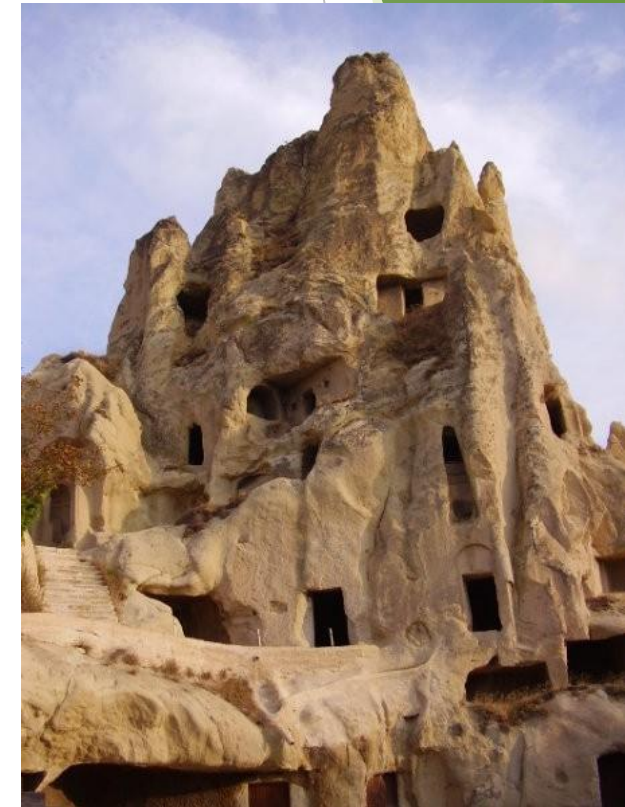
Skeletna gradnja

DODAJANJE IN ODVZEMANJE DELOV V ARHITEKTURI

- ▶ Prostor lahko izoblikujemo z **odvzemanjem materiala**. Nastanejo votline različnih oblik.

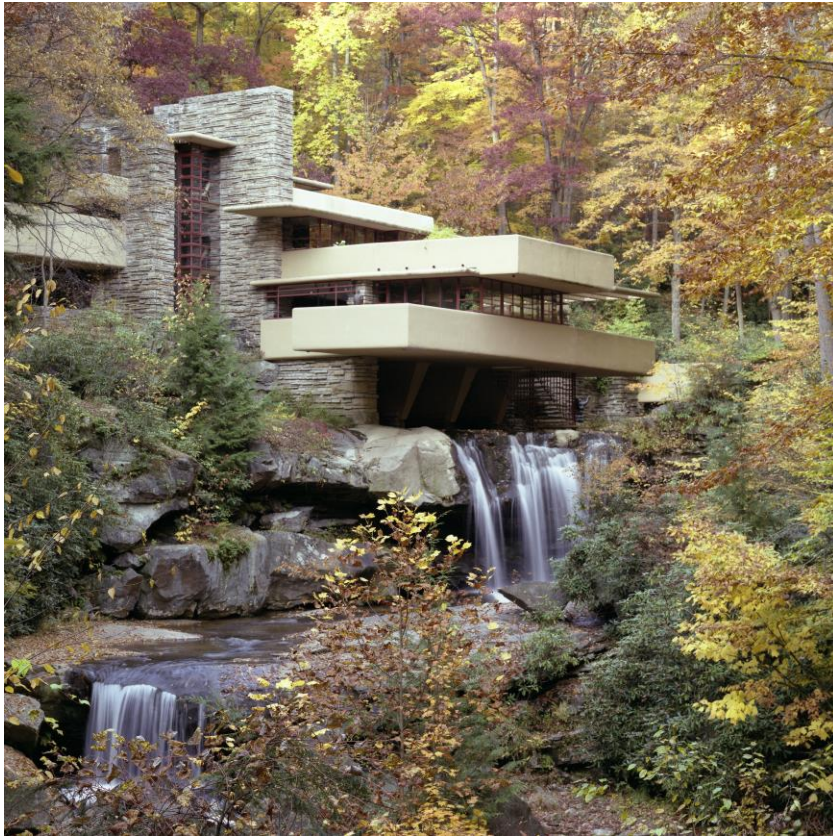

Podzemna bivališča v naselju Kandovan na severu Irana

Bivališča v pokrajini Kapadokija v Turčiji

- ▶ Najpogostejši način arhitekturne gradnje je **dodajanje elementov**. To je gradnja s konstruiranjem in sestavljanjem delov, ki posamezne člene med seboj povezujejo.
Elementi, ki jih **dodajamo**, tvorijo lupino arhitekturnega prostora

*Frank Lloyd Wright, Fallingwater ali hiša Kaufmann,
1939, zahodna Pennsylvania, ZDA*

Michael Reynolds, stanovanjska hiša, zgrajena iz gum in drugih recikliranih materialov, 1990, Taos, ZDA

Likovna naloga

- ▶ Likovni motiv: maketa domišljajske stavbe, osredotočil se boš na oblikovanje arhitekturne lupine.
- ▶ Likovna tehnika: oblikovanje iz različnih vrst papirja (karton, papir) in risanje

KRITERIJI VREDNOTENJA

- 1) **OBLIKOVANJE DOMIŠLJIJSKE MAKETE STAVBE S Poudarkom na arhitekturni lupini**
- 2) **MAKETA STAVBE NAJ BO ČIM BOLJ ESTETSKO ZANIMIVA**
- 3) **UPORABA RAZLIČNIH BARV, MATERIALOV IN OBLIK**
- 4) **INOVATIVNOST, USTVARJALNOST**

